

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ - HOMELAND

Σκηνοθεσία: Σύλλας Τζουμέρκας

Σενάριο : Σύλλας Τζουμέρκας,

Γιούλα Μπούνταλη

Ηθοποιοί: Αμαλία Μουτούση, Θάνος Σαμαράς,
Ιωάννα Τσιριγκούλη, Ερρίκος Λίτσης,
Γιούλα Μπούνταλη, Ιερώνυμος Κα-
λετσάνος, Χρήστος Πασσαλής,
Γιώργος Βαλαής,
Μαρίσσα Τριανταφυλλίδου,
Μαρία Καλλιμάνη.

Φωτογραφία: Παντελής Μαντζανάς

Μουσική: Drog_A_Tek

Κοστούμια: Μαγιού Τρικεριώτη

Χώρα: Ελλάδα (Έγχρωμη)

Διάρκεια: 111'

Πρώτη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Ό,τι πιο συγκλονιστικό, ό,τι πιο δυναμικό, ό,τι καλύτερο, βασικά, έχω δει στο ελληνικό σινεμά τα τελευταία χρόνια. Το σθένος, η δύναμη, η όρεξη και η διάθεση ενός νέου σκηνοθέτη να μιλήσει για τους δυο κεντρικούς πυλώνες της ίδιας του της ύπαρξης: την οικογένεια και το κράτος.

Τρεις γενιές μιας οικογένειας οδηγούνται σε σύγκρουση εξαιτίας μιας παλιάς ιστορίας υιοθεσίας.

Οικογενειακό δράμα - ακτινογραφία της νεοελληνικής πραγματικότητας, γραμμένο με πολιτικό θάρρος και σκηνοθετημένο με επιθετική δεξιό-τεχνία. Παθιασμένο, αλλά άνισο, βιάζεται να πει πολλά και να τα πει φωναχτά. Διαθέτει, πάντως, πλήθος κινηματογραφικών ιδεών και εξαιρετες ερμηνείες. Συμμετοχή στην εβδομάδα κριτικής του Φεστιβάλ Βενετίας.

Παγκόσμια πρεμιέρα στο 67ο Φεστιβάλ Βενετίας, την Τετάρτη, 8 Σεπτεμβρίου 2010, έκανε η "ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ", πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του Σύλλα Τζουμέρκας. Ο 32χρο-νος σκηνοθέτης έκανε το ντεμπούτο του σε ένα από τα μεγαλύτερα κινηματογραφικά φεστιβάλ του κόσμου, καθώς η φετινή Biennale επέλε-ξε τη ταινία του για την Εβδομάδα Κριτικής (Settimana Internazionale della Critica).

Κάθε χρόνο, η Εβδομάδα Κριτικής επιλέγει και παρουσιάζει επτά ταινίες πρωτοεμφανιζό-μενων σκηνοθετών από όλο τον κόσμο. Η ταινία διαγωνίζεται για το μεγάλο βραβείο πρώτης ταινίας Lion of the Future – «Luigi de Laurentiis» Venice Award for a Debut Film - καθώς και για το βραβείο κοινού της Εβδομάδας Κριτικής (Region of Veneto for the Quality Cinema Audience Award).

Στους ρόλους των μελών της οικογένειας, ένα δυναμικό σύνολο ηθοποιών: η Αμαλία Μουτούση, σε μια από τις σπάνιες κινηματο-γραφικές της εμφανίσεις, ο Θάνος Σαμαράς, η

Ιωάννα Τσιριγκούλη, ο Ερρίκος Λίτσης, η Γιούλα Μπούνταλη, ο Ιερώνυμος Καλετσάνος, ο Χρήστος Πασσαλής, ο Γιώργος Βαλαής, η Μαρίσσα Τριανταφυλλίδου, η Μαρία Καλλιμάνη.

Οι δημιουργικοί συντελεστές της ταινίας ανήκουν στη νεώτερη γενιά καλλιτεχνών.

Έγραψαν για την ταινία:

«Το αξιοπρόσεκτο μοντάζ της ταινίας επιτυγχάνει στη δημιουργία ενός έργου γεμάτου δύναμη, χωρίς αφηγηματικές διακοπές, ενώ τα δυνατά πλάνα ισορροπούν τέλεια με το αρχαιακό υλικό. [...] Η εθνική κουλτούρα είναι έντονα παρούσα στην ταινία: ο Ύμνος εις την Ελευθερία του Διονυσίου Σολωμού, ποιητή του 19ου αιώνα, το μάθημα του καθηγητή Νικήτα στο πανεπιστήμιο για τη Σφαγή των Νηπίων, το La Forza Del Destino τραγουδισμένο από τη Μαρία Κάλλας, η Ορέστεια του Αισχύλου για την πτώση του οίκου των Ατρείδων [...] οι αμαρτίες των πατεράδων αποκαλύπτονται πέφτοντας πάνω στους ώμους γιων πολύ αδύναμων για να τις σηκώσουν. Και η μοίρα γίνεται άλλοθι μόνο για όσους θέλουν να αποφύγουν τις ευθύνες τους. Δεν υπάρχει διέξοδος ούτε για τους θύτες ούτε για τα θύματα σε αυτή την ταινία, που δεν επιτρέπει καμία διακοπή στο συνεχές της κρεσέντο που γίνεται όλο και πιο τραγικό όσο πιο πολύ απομακρυνόμαστε από την πραγματικότητα».

Goffredo De Pascale στην Εβδομάδα Κριτικής του Φεστιβάλ Βενετίας

«Η ταινία Χώρα Προέλευσης, υφαίνει έναν οπτικό ιστό μέσα σε ένα πολυφωνικό πλαίσιο που βασίζεται στην ιστορία μιας οικογένειας τα τελευταία 30 χρόνια, από την πτώση της Δικτατορίας μέχρι σήμερα όπου το ψέμα και η οικογενειακή βία αποτελούν μια καλπάζουσα μεταφορά της παράλληλης κατάρρευσης της χώρας. Δεν υπάρχει δρόμος διαφυγής από τη Χώρα Προέλευσης. Ένας κινηματογράφος πυκνός και πλήρης που ξέρει ν' αναμινύει ντοκιμαντέρ και μυθοπλασία, με έντονο πάθος, ίσως κάποιες φορές παρορμητικός, μα απόλυτα ειλικρινής στις προθέσεις και τα αισθήματα. Μια οπτική πρό(σ)κληση που καλεί τον ανίδεο θεατή να γνωρίσει την κατάρρευση μιας ευρωπαϊκής χώρας τόσο κοντά σ' εμάς».

Davide Turrini - Cinematografo.it

«Το αριστοτεχνικό χέρι του σκηνοθέτη πετυχαίνει μέσα από αυτές τις διαδοχικές αποκαλύψεις να δημιουργήσει ένα κοινωνικό πλαίσιο - έμβλημα μιας ολόκληρης κοινωνίας που εξαπατάται και για ένα διάστημα ζει σε ειρήνη, οικογενειακή και εθνική αρμονία, αλλά σύντομα πρόκειται να ξυπνήσει απότομα. [...] Θριαμβεύουν - με συναρπαστικό τρόπο - τα φλας μπακ της ιστορικής πτώσης ενός λαού, που καταρρέει, προσπαθεί να ορθώσει το ανυπότακτο αίσθημα της Ελευθερίας και

παίρνει την μορφή ενός προσώπου που κλαίει και φωνάζει στα παιδιά του συνεχώς, ζητώντας βοήθεια».

Farida Monduzzi - Giacomo Botteri, nonsolocinema.com

«Από τις «μικρές ταινίες» του φεστιβάλ, στις πιο αγαπημένες μου είναι η Χώρα Προέλευσης του Σύλλα Τζουμέρκα»

Courtney Walsh, FOX News

Μια οικογένεια και μια χώρα στην ίδια πορεία, αυτή της ελεύθερης πτώσης. Δυο γυναίκες καλούνται να καθορίσουν την τύχη ενός μωρού. Η φυσική μητέρα κρίνεται ακατάλληλη από την οικογένειά της κι έτσι η θεία αναλαμβάνει τον ρόλο της τελευταίας. Η γενιά του '50, η γενιά της μεταπολίτευσης και η νεότερη γενιά, μέσα από ένα στρόβιλο βίας, ανομολόγητων μυστικών κι ενοχής θα βρεθούν αντιμέτωπες με τις πράξεις τους αλλά και η μία απέναντι στην άλλη. Η «Χώρα Προέλευσης» μιλά ανοιχτά για όλα εκείνα που το ελληνικό σινεμά κάνει εδώ και χρόνια τα στραβά μάτια: την πολυεπίπεδη υποκρισία, την κοινωνία του ψέματος, την ιστορική ευθύνη και το (αβέβαιο) μέλλον. Και όλα αυτά, σε ένα φιλμ που είναι πολιτικό όσο είναι πολιτικά μη ορθό.

Μέσα από ένα δαιδαλώδες μοντάζ παράλληλων δράσεων, μελετημένο μέχρι το τελευταίο καρέ, το κουβάρι της ιστορίας ξετυλίγεται μπλέκοντας την μίνι-τραγωδία μιας ενδοοικογενειακής υιοθεσίας, με την ιστορία του τόπου τα τελευταία τριάντα χρόνια. Αρχαιακό υλικό από διαδηλώσεις, ειρηνικές και μη, εικόνες ξεσηκωμού και βίας, μπερδεύονται με το δράμα των χαρακτήρων, που κινούνται ανάμεσα σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα, νοσοκομεία, δρόμους, πανεπιστημιακές και σχολικές αίθουσες. Με έναν εξίσου ακραία δουλεμένο ηχητικό σχεδιασμό, η αφήγηση, παρά το αρχικό σοκ του θεατή -που βρίσκεται ελαφρώς μετέωρος μεταξύ ιστοριών, σκηνών και κινηματογραφικού χρόνου- δίνει συνεπώς με την ιστορία και τη φόρμα της ταινίας.

Ο Σύλλας Τζουμέρκας, στην πρώτη του ταινία μεγάλου μήκους σκηνοθετεί ένα μεγαλοπρεπές μελόδραμα επιβεβαιώνοντας το αδιамφισβήτητο ταλέντο του. Ο μαξιμαλισμός στα μέσα του και στον τρόπο που σκηνοθετεί μπορεί

να ξενίσει - τον συνηθισμένο σε πιο μίνιμαλ καταστάσεις θεατή- ωστόσο συμβαδίζει απόλυτα με τις προθέσεις του. Η «Χώρα Προέλευσης» στοχάζεται τελικά πάνω στην ελευθερία. Μπορεί αυτή να υπάρξει ή θα μεταλλάσσεται αέναα, υπό το βάρος νέων μυστικών; Η απάντηση στη σκοτεινή αίθουσα.

Φαίδρα Βόκαλη

Δυο γυναίκες πάνω από ένα μωρό παιδί. Την πρώτη, φυσική του μητέρα, η οικογένειά της την κρίνει ακατάλληλη να το μεγαλώσει (Ιωάννα Τσιριγκούλη). Τη δεύτερη, τη θεία του παιδιού, την καλεί να το αναθρέψει και να κάνει ό,τι καλύτερο γι' αυτό (Αμαλία Μουτούση)...

Είναι η στιγμή της ενδοοικογενειακής υιοθεσίας που αλλάζει για πάντα τη ζωή των μελών μιας πολυμελούς οικογένειας και οδηγεί τις τρεις γενιές της (τη γενιά του '50, τη γενιά της μεταπολίτευσης και τη νεότερη) σε μια σύγκρουση μέχρις εσχάτων...

Με αφορμή μια υπόθεση υιοθεσίας μέσα στην οικογένεια, η ταινία επιχειρεί να φωτίσει το καλά κρυμμένο μελόδραμα πίσω από το κανονικό μας πρόσωπο: την οικογένεια και την καταγωγή μας, τη «Χώρα Προέλευσής» μας, όλα όσα έχουν συμβεί και θα συμβούν στις χαρούμενες γιορτές και στις οικογενειακές μας συσπειρώσεις την ώρα του κινδύνου.

Η σαρκοφάγα αναμέτρηση τριών γενιών με τα λάθη: τα πριν, τα τώρα, τα επόμενα. Ο πύργος από τραπουλόχαρτα που ονομάζουμε οικογένεια, το θηρίο της πατρίδας που ταΐζουμε με κομμάτια από τα χέρια μας, που μεγαλώνουμε κατ' εικόνα και ομοίωσή μας. Πόσες σκληρές αλήθειες μπορεί να χωρέσει μια ταινία; Η Χώρα Προέλευσης γεμίζει την οθόνη από τέτοιες, δείχνοντας τί μπορεί να σημαίνουν οι λέξεις «πολιτικό σινεμά» στις μέρες μας. Και μόνο γι' αυτό είναι ένα φιλμ καίριο και σημαντικό, αλλά ευτυχώς δεν θυσιάζει τη φόρμα, τους ήρωες, τη μυθοπλασία, τα συναισθήματα, την καρδιά του, στο βωμό του «μηνύματος». Αντίθετα παίρνει την ιστορία μιας ενδοοικογενειακής υιοθεσίας ως αφορμή για να στηρίξει πάνω της μια ταινία που κοιτάζει το κοινωνικό αλλά αποπνέει το προσωπικό. Με μια σκηνοθεσία δυναμική αλλά επικεντρωμένη, με ένα μοντάζ που θρυμματίζει την αφήγηση αλλά συνθέτει απ' τα κομμάτια μια μεγαλύτερη εικόνα, με ερμηνείες που σε στοιχειώνουν. Μη φοβηθείτε. Ναι, η Χώρα Προέλευσης μπορεί να σας διαλύσει. Την ίδια στιγμή όμως θα σας δώσει δύναμη.

Γ. ΚΡΑΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΟΝΤΙΚΙ

Ο Τζουμέρκας τολμά. Πιάνει άφοβα τον ταύρο από τα κέρατα στοχεύοντας στην οργάνωση ενός εξαιρετικά περίπλοκου οικογενειακού δράματος που σε δίνει επίπεδο καθρεφτίζει μια ολόκληρη κοινωνία. Ο καθρέφτης είναι

όμως ραγισμένος. Γιατί, όπως η κοινωνία του εαυτούλη Νέο-νεοέλληνα είναι μολυσμένη και σάπια, έτσι και η αντανάκλασή της στην οικογένεια οφείλει να είναι το ίδιο σαθρή και βρώμικη – εφόσον οι προθέσεις του δημιουργού είναι ειλικρινείς. Το εύρημα της ένταξης αληθινών ντοκουμέντων από διαδηλώσεις που χρονολογούνται από το 1974 ως τις ημέρες μας δεν γεννήθηκε τυχαία. Αυτές οι σκηνές είναι ένα σύντομο χρονικό της σύγχρονης Ελλάδας, τα χαϊλάιτ της ιστορίας της μεταπολιτευτικής Ελλάδας. Ανατριχιάζει όταν τα βλέπεις «πακέτο». (...) Ένα όμως από τα χαρίσματα αυτής της ταινίας είναι ότι ενώ ξεκινά στη διαπασών, σιγά – σιγά ηρεμεί και κατασταλάζει, σχεδόν ακούει το λαχάνισμά της. Μυστικά και ψέματα, νευρώσεις, υστερίες, οργή, τσακωμοί, Δημόσιο, νοσοκομεία, αυτοκτονίες, ασυνεννοησία, μια υιοθεσία. Ενδιαμέσως τα πιο δυνατά σημεία της ταινίας φτιάχνουν και τον χτύπο της καρδιάς της; Οι σκηνές της Αμαλίας Μουτούση στο ρόλο μιας δασκάλας που προσπαθεί να καταλάβει τι καταλαβαίνουν τα παιδιά από τους στίχους του Διονυσίου Σολωμού (πρώτο Εθνικό Ύμνο. Απίστευτη ιδέα! Και η ειρωνεία των σκηνών αυτών μοιάζει βγαλμένη από τα κόκαλα μιας κοινωνίας που προ καιρού δείχνει να μην πιστεύει στους στίχους του Σολωμού, να τους απαγγέλλει μηχανικά. Μπράβο, λοιπόν, στον Σύλλα Τζουμέρκα και στη συν-σεναριογράφου Γιούλα Μπούνταλη (η οποία επίσης παίζει, δίπλα στους Ιωάννα Τσιριγκούλη, Θάνο Σαμαρά, Χρήστο Πασσαλή, Ερρίκο Λίτση κ.ά.). Αν αυτό είναι το ντεμπούτο του στο σινεμά, ποιος ξέρει τι θα περιμένουμε στο μέλλον από έναν σκηνοθέτη γνήσιο «σκορσεζικού» πάθους;

Γ. ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ
ΤΟ ΒΗΜΑ

Με τα διασταυρούμενα περιστατικά των «Στιγμιότυπων» του Ρόμπερτ Ολτμαν. Με τη σάρκα της «Ευδοκίας» του Αλέξη Δαμιανού. Και με την ανήσυχη μηχανή της «Οικογενειακής γιορτής» του Τόμας Βίντερμπεργκ. Και τα τρία μαζί στη «Χώρα προέλευσης» made in Greece.

Όπως έλεγε ο Αισχύλος «Ίτε παῖδες Ἑλλήνων». Ο Σύλλας Τζουμέρκας ένα από τα άριστα και δημιουργικά. Όπως ο Φετφατζίδης του Ολυμπιακού, μια κλάση πάνω απ' όλους τους Έλληνες στα γήπεδα. Έτσι και ο πιτσιρικάς Σύλλας Τζουμέρκας. Που δεν έχει πατήσει τα τριάντα, αλλά το θράσος του σε κάνει να χάσκεις σαν να απολαμβάνεις βιρτουόζο του μπάσου, του πιάνου, των πνευστών και των κρουστών. Μωρέ, τι είναι τούτος! Παιδί – ορχήστρα. Ανυπόμονος. Πληθωρικός. Παρορμητικός. Χαοτικός. Ενίοτε ακατανόητος. (...) Από τη μια, η απίστευτη για τα ελληνικά δεδομένα δραματολογία των χαρακτήρων από τους οποίους αποσπεί μερικές ερμηνείες που θα γράψουν χρυσή σελίδα. Από την άλλη, να σκαρώνει

(παρέα με τη Γιούλα Μπούνταλη) μια ιστορία που μπαينوβγαίνει μεταξύ παρελθόντος και παρόντος, να ανακατεύει χρόνους, πρόσωπα, συγκρούσεις, αντιπαραθέσεις, διαδηλώσεις, βομβιστικές επιθέσεις, επιχειρώντας σχεδόν το ακατόρθωτο. Να συγχρονίσει την αποσύνθεση μιας πολυμελούς οικογένειας με την κατιούσα της μεταπολιτευτικής Ελλάδας.

Δ. ΔΑΝΙΚΑΣ
ΤΑ ΝΕΑ

Η στροφή από τον Εθνικό Ύμνο «και ακαρτέρει, και ακαρτέρει / φιλελεύθερη λαλιά,/ ένα εκτύπαε τα' άλλο χέρ/ από την απελπισία» δρα αποκαλυπτικά στο πνεύμα και στο σώμα της ταινίας του Σύλλα Τζουμέρκα «Χώρα προέλευσης». Η οικογένεια σε δεσμά. Το ψέμα: «Άλλος σου έταξε βοήθεια / και σε γέλασε φρικτά», η επανάσταση «που ακατάπαυστα γυρεύει/ ή τη νίκη ή τη θανή», η εκδίκηση «σύρε νάβρης τα παιδιά σου./ σύρε ελέγαν οι σκληροί», η ματαιωμένη ελπίδα «κι έλεες; τότε, α! τότε βγάνω/ το κεφάλι από τα ερμίες; Κι αποκρίνοντο από πάνω κλάψες, άλυσες, φωνές». Ο 32χρονος σκηνοθέτης, στην πρώτη μεγάλου μήκους παραγωγή του, κάνει ένα άλμα στο χρόνο, μεταφέροντας τον συμβολισμό ενός κορυφαίου έργου του 19ου αιώνα στον 21ο. (...) Είναι όμως μια δημιουργία που σου κόβει την ανάσα. Ο σκηνοθέτης δεν κυκλοφορεί σε έναν κόσμο άυλο ή νοσταλγικό. Είναι ανάμεσά μας, μας κοιτάζει και χειρίζεται με άνεση τη γλώσσα που επέλεξε να αφηγηθεί. Μιλάει κινηματογραφικά, με αμεσότητα και οξυδέρεια.

Μ. ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΥΛΛΑΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ

Γεννήθηκε το 1978 στη Θεσσαλονίκη. Σπουδάζει θέατρο στο πανεπιστήμιο Αθηνών και σκηνοθεσία κινηματογράφου στη Σχολή Σταυράκου και μέσω ανταλλαγής, στο Ινστιτούτο Μέσων και Αναπαραστατικών Τεχνών του Πανεπιστημίου της Ουτρέχτης στην Ολλανδία. Η μικρού μήκους ταινία του «Τα μάτια που τρώνε» εξασφαλίζει επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ των Καννών το 2001, κερδίζει το Βραβείο της Επιτροπής στο Φεστιβάλ του Κάρλοβι Βάρι το 2001, ενώ είχε ήδη αποσπάσει και το Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ της Δράμας το 2000. Η επόμενη μικρού μήκους ταινία του «Βροχή», αποσπά το 1ο Κρατικό Βραβείο Μικρού Μήκους Ταινίας το 2002. Παράλληλα εργάζεται ως βοηθός σκηνοθέτης για ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους και ως σκηνοθέτης για τις εκπομπές «οι Φάκελοι» των Αλέξη Παπαχελά, Τάσου Τέλλογλου και Σοφίας Παπαϊωάννου (Mega Channel, 2004-2007), και Παρασκήνιο. Το 2003 επιλέγεται για να συμμετάσχει στο 1ο διεθνές Talent Campus του Φεστιβάλ Βερολίνου (Berlinale). Το 2006 παρακολουθεί το τμήμα υποκριτικής του Stella Adler Studio στη Νέα Υόρκη και το 2007 μεταφράζει στα ελληνικά το εγχειρίδιο της Στέλλας Άντλερ «Η τέχνη του ηθοποιού» (εκδόσεις Ίνδικτος). Το 2008 επιλέχθηκε για να συμμετάσχει στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης Greece: Generation Next...

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Χώρα προέλευσης 2009, Ezra Pound 2004, Βροχή 2002, Τα μάτια που τρώνε 2000

